

Notat

Bilag 3

Sagsnr./Dok.nr. 2015-054228 / 2015-054228-20

Miljø- og Energiplanlægning

Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby

Init.: BA

22-05-2017

Bemærkninger og indsigelser – Revision af indsatsplan for OSD 1469, Hals

Nedenstående er en oversigt over bemærkninger og indsigelser, der er indkommet under den offentlige høring af revision af indsatsplan for OSD 1469 – Hals.

1. Morten Petersen, Langtvedvej 75, Ulsted, 9370 Hals
2. Miljøstyrelsen, Grundvandskortlægning
3. LandboNord
4. Morten Sørensen, Houvej 142, 9370 Hals
5. Mogens Munk Hansen, Brodam 5, 9310 Vodskov
6. Agri Nord

Skematisk opsætning af høringspart, indhold i indsigelser/bemærkninger og Aalborg kommunes svar

I nedenstående skema er indsigelserne refereret, og samtidig fremgår Miljø- og Energiforvaltningens bemærkninger til samt svar på de enkelte indsigelser. Det fremgår ligeledes af Miljø- og Energiforvaltningens svar, om indsigelsen har givet anledning til ændringer i indsatsplanen. Indsigelserne i deres fulde længde fremgår af bilag 4.

Nr.	Høringspart	Indhold i indsigelser/bemærkninger	Miljø- og Energiforvaltningens svar
1.	Morten Petersen, Langtvedvej 75, Ulsted, 9370 Hals	<p>Jeg er landmand, og driver markerne omkring Ulsted Vandværk. Vi driver ca. 130 ha planteavl, med læggekartoffelproduktion.</p> <p>Med de påtænkte planer om indskrænkning af dyrkning, og defigurering af markerne, vil landbrugsdrift umuliggøres på en meget stor del af mit landbrug.</p> <p>Der er en særdeles fin vandkvalitet fra Ulsted Vandværk. Nitratinhold på kun 0.6 mg/l (langt under, hvad man ville kunne pumpe op fra et skov/naturområde).</p>	<p>Ulsted Vandværk er af Staten udpeget som sårbart over for nitrat og af Aalborg Kommune som sårbart over for pesticider. Udvaskningen af nitrat og pesticider fra rodzonen er lang tid undervejs, før det når grundvandsmagasinet, hvorfor vandkvaliteten i borerne i dag ikke nødvendigvis afspejler den fremtidige vandkvalitet. Derfor fastlægges indsatserne i planen bl.a. på baggrund af den kortlagte sårbarhed, geologiske- og grundvandskemiske forhold, arealanvendelsen samt konkrete vurderinger.</p> <p>Det enkelte vandværk tager højde for defigurering i forbindelse med forhandlingerne med lodsejeren, og dermed indgår brugsgrenser, ejendomsgrænser, matrikelgrænser eller lignende som en del af forhandlingerne.</p> <p>På baggrund af de vurderinger, der er gennemført for Ulsted Vandværk kan det konstateres, at der stadig er en nitratreduktionskapacitet til stede. Der er ingen eller kun ringe indhold af nitrat i vandet fra Ulsted Vandværks indvindingsboringer, men analyser af vandet viser, at der sker nitratreduktion (stigende sulfat-indhold), hvorfor det kan forventes, at nitratreduktionskapaciteten med tiden bliver opbrugt og resulterer i stigende nitratinhold i indvindingsboringer. I de overliggende jordlag vil der samtidig være en nitratpulje, der er på vej ned til grundvandsmagasinet. Det er derfor vigtigt, at nitratudvaskningen i indvindingsoplandet reguleres således, at det sikres, at nitratinholdet i grundvandsmagasinet ikke overstiger grænseværdien på sigt.</p>
2.	Miljøstyrelsen, Grundvandskortlægning	Miljøstyrelsen har ingen formelle bemærkninger til planerne – men vi gør opmærksom på, at der er kommet ny bekendtgørelse af vandforsyningsloven, LBK 125 af 26.1.2017, ligesom der er kommet/kommer ny lovgivning om husdyrbrug, som kan have betydning for indsatsplanerne.	Indsatsplanen er ændret, således at den nye vandforsyningslov fremgår. Aalborg Kommune er ligeledes opmærksom på, at lovgivning om husdyrbrug er ændret.

3.	Landbo Nord	<p>Indledningsvist skal det bemærkes, at LandboNord ikke finder, at Aalborg Kommune i indsatsplanen tilstrækkeligt har dokumenteret et behov for nødvendigheden af at skulle implementerede foreslåede tiltag. Ikke engang tilnærmelsesvis. Indsatsplanen indeholder således ingen tilstrækkelig beskrivelse af en risikotilstand for vandkvaliteten i indvindingsoplandene for vandværkerne, der kan retfærdiggøre, at de foreslåede tiltag er nødvendige.</p> <p>Eksempelvis er der for Ulsted Vandværk argumenteret for nødvendigheden af en indsats på pesticider med baggrund i, at der er fundet BAM og Hexazinon, der begge er gamle udfasede midler. Det faktum underbygges videre i indsatsplanen, så det slutteligt kommer til at fremstå meget klart, at der ikke er noget reelt trusselbillede for Ulsted Vandværk.</p> <p>Ligeledes synes LandboNord ikke, at Aalborg Kommune har dokumenteret, at der i indsatsplanen er anvendt en passende balance ml. forsigtigheds- og proportionalitetsprincip i de foreslåede indsatser. Forsigtighedsprincippet indeholder et krav til myndighederne om, at usikkerhed om risici for miljøet og sundheden - som kan opstå i forbindelse med introduktion af et stof, et produkt, en aktivitet, en tilstand - ikke må være begrundelsen for myndighedspassivitet/-accept". Vi opfatter det sådan, at når man har en grænseværdi og denne er overholdt, så kan man ikke anvende forsigtighedsprincippet til at skærpe yderligere og indføre flere restriktioner.</p> <p>Der henvises i indsatsplanen til diverse forslag til indsatser på arealerne inden for grundvandsområderne. Alle sigter mod en beskyttelse af grundvandsforekomsten - men uden en klart beskrevet årsagssammenhæng/et reelt risikobillede. Der er således i indsatsplanen ikke i tilstrækkelig grad redegjort for, at der skulle være fund af miljøfremmede stoffer, der er alarmerende for grundvandsforekomsterne inden for grundvandsområdet.</p> <p>Ejendomsrettens ukrænkelighed er vigtig i denne sammen-</p>	<p>Af vejledning om indsatserne fremgår følgende: <i>"Indsatsplanerne skal sikre en koordineret og helhedsorienteret beskyttelsesstrategi, så der alt efter behovet i de enkelte områder gøres op med alle kilder til forurening, så man ikke risikerer, at ressourcen ødelægges af f.eks. forurening fra en forurennet grund, selvom man har fået stoppet en truende nitratforurening. Det er derfor afgørende, at der tages stilling til alle forureningskilder, og ikke blot nitratforurening."</i></p> <p>De indsatser, der fremgår af indsatsplanen, er dem Aalborg Kommune har vurderet nødvendige for at sikre rent drikkevand nu og i fremtiden under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Det er Aalborg Kommunes opgave at sikre drikkevand til borgerne i kommunen både nu og på længere sigt. Indsatsplanerne skal både afhjælpe og forebygge forurening af grundvandet. Når vandværkerne beskyttes mod en forureningskilde – fx nitrat, skal det samtidig sikres, at der ikke sker en forurening af kildepladsen med andre forureningskilder fx miljøfremmede stoffer herunder pesticider.</p> <p>Udvaskningen af nitrat og pesticider fra rodzonen er lang tid undervejs, før det når grundvandsmagasinet, hvorfor vandkvaliteten i boringerne i dag ikke nødvendigvis afspejler den fremtidige vandkvalitet. Derfor fastlægges indsatserne i planen på baggrund af den kortlagte sårbarhed herunder de geologiske forhold, grundvandskemiske forhold, grundvandsdannelsen samt arealanvendelsen. Den aktuelle vandkvalitet i boringerne er derfor kun en del af vurderingen.</p> <p>Af vejledning om indsatsplaner fremgår det, at <i>"Statens udpegningsprøjttemiddelfølsomme indvindingsområder baserer sig ikke på oplysninger om grundvandsdannelse. Risikoen for forurening af grundvandet er alt andet lige større for områder med stor grundvandsdannelse. Derfor bør kommunen i sin vurdering af forureningstrusler mod grundvandet inddrage viden om stor grundvandsdannelse."</i></p> <p>Samtidig fremgår det, at <i>"En indsatsplan vedtaget efter § 13 a kan være relevant, når der er fagligt belæg for det. Dermed menes viden om konkrete forhold, som peger på behovet for at gennemføre en særlig indsats til sikring af drikkevandsinteresserne. Det vil primært være viden om, at der inden for OSD/indvindingsoplande, som har</i></p>
----	-------------	---	--

		<p>hæng. Den hensigt, der er beskrevet i indsatsplanen om anvendelse af påbud af rådighedsindskrænkelse, er meget indgribende og byrdefuld. Hvis der skal ske et indgreb, skal det være nødvendigt. I indsatsplanen er der tale om at man vil forbyde brugen af lovligt godkendte pesticider. Miljøstyrelsens pesticid-godkendelsesprogram fastlægger strikse grænser for hvor stor en dosis af pesticider, der må anvendes. Miljøstyrelsen har tidligere offentligt tilkendegivet, at lovlig brug af pesticider ikke er til fare for grundvandet.</p> <p>Aalborg Kommune - i samarbejde med vandværket - bør prioritere frivillige aftaler som eneste middel til indgåelse af dyrkningsaftaler - hvilket vil sikre bedst mulige anvendelse af de økonomiske midler, der investeres i at fremtidssikre grundvandsressourcen (proportionalitet).</p>	<p><i>eller kan få en grundvandstruende arealanvendelse, eksisterer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · stor grundvandsdannelse, · særlig ringe naturlig beskyttelse af grundvandet, f.eks. tynde jordlag beliggende over kalken eller krystallinske bjergarter, eller · fund af i dag godkendte sprøjtemidler i grundvandet.” <p>Ved vandværkerne i Hals-området er der stor grundvandsdannelse og samtidig er der gjort fund af godkendte pesticider i vandværksboringer. Der er fundet glyphosat, som er et godkendt aktivstof i ukrudtsmidlet Roundup og MCPA som er et godkendt aktivstof i et ukrudtsmiddel. Aalborg Kommune ser fundet af et godkendt pesticid som en klar indikation af, at grundvandsmagasinet er sårbart over for sprøjtemidler.</p> <p>Planteavlsmidler i Danmark godkendes af Miljøstyrelsen, men på trods af det, findes der stadig godkendte midler i grundvandsmagasinerne over hele landet. Et eksempel her på er Glyphosat, der stammer fra Roundup, der stadig er godkendt.</p> <p>Godkendelsesordningen er en generel regulering af brugen af pesticider, og i den sammenhæng tages der ikke hensyn til de hydrologiske forhold og de påvirkninger, der sker i forbindelse med vandindvinding. Disse hydrologiske påvirkninger afhænger dels af størrelsen af indvindingen, dels af geologien. Godkendelsesordningen betyder, at stofferne forbydes, når de er kommet i grundvandet. Godkendelsesordningen reagerer således på bagkant, og stofferne udfases/forbydes først, når de er fundet i grundvandet. Derfor kan det være nødvendigt med indsatser over for brugen af pesticider, der rækker ud over godkendelsesordningen.</p>
4.	Morten Sørensen	Morten Sørensens indsigelse mod indsatsplanen er tilsvarende indsigelse nr. 3 fra LandboNord.	Jf. svar til høringspart nr. 3 – LandboNord.

5.	Mogens Munk Hansen	<p>Vi er meget usikre på om vi reelt kan blive erstattet fuldt ud for vores tab og vil her gøre opmærksom på vigtigheden af, at alle vore udgifter og ulemper ved et eventuelt indgreb skal kompenseres. Der er tale om værdier i jord, som vi har oparbejdet gennem et helt liv. Vi vil ikke bryde os om – og kan ikke indpasse i driften – at vores jord bliver kunstigt opdelt i dyrkbare og ikkedyrkbare arealer. Slet ikke, hvis behovet for en indsats er tvivlsom.</p>	<p>I forbindelse med indgåelse af en frivillig aftale om ændret drift til beskyttelse af grundvandet er der mulighed for at aftale, hvordan jorden skal opdeles, så det bliver mest hensigtsmæssigt for den enkelte, efter den sårbare nærzone er beskyttet. Når aftalens vilkår er beskrevet, fremsendes et tilbud fra vandværket om erstatning svarende til værdinedgangen på ejendommen. Hvis erstatningen ikke kan accepteres, vil sagen blive overdraget til Aalborg Kommune med henblik på at meddele et pålæg om ændret arealanvendelse. Dette pålæg kan påklages til klagenævnet, såfremt der er uenighed om selve indgrebet, eller sagen kan indbringes for taksationskommissionen, hvis det er selve erstatningen, der er uenighed om. Herved vil erstatningen blive afgjort af en uvildig kommission.</p>
		<p>Kortlægningen af de sprøjtemiddelfølsomme områder gælder på sandjorder, hvor indsatsområder er udpeget.</p> <p>I vores område er der tale om sandjord og der er ikke af staten udpeget indsatsområder. Derfor finder vi ikke, at det kan være rigtigt, at Aalborg Kommune undslår sig den statslige lovgivning og vejledning.</p> <p>Pesticidforbuddet er et meget alvorligt vilkår i indsatsplanen. Det vil – uanset gødningstildeling – mange steder udelukke fortsat rentabel drift, medmindre den øvrige bedrift omlægges til økologisk drift. Det vil ikke være realistisk, hvis det handler om delarealer i større bedrifter.</p>	<p>Af vejledning om indsatsplaner fremgår det, at <i>"Statens udpegnings af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder baserer sig ikke på oplysninger om grundvandsdannelse. Risikoen for forurening af grundvandet er alt andet lige større for områder med stor grundvandsdannelse. Derfor bør kommunen i sin vurdering af forureningstrusler mod grundvandet inddrage viden om stor grundvandsdannelse."</i></p> <p>Samtidig fremgår det, at <i>"En indsatsplan vedtaget efter § 13 a kan være relevant, når der er fagligt belæg for det. Dermed menes viden om konkrete forhold, som peger på behovet for at gennemføre en særlig indsats til sikring af drikkevandsinteresserne. Det vil primært være viden om, at der inden for OSD/indvindingsoplande, som har eller kan få en grundvandstruende arealanvendelse, eksisterer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · stor grundvandsdannelse, · særlig ringe naturlig beskyttelse af grundvandet, f.eks. tynde jordlag beliggende over kalken eller krystallinske bjergarter, eller · fund af i dag godkendte sprøjtemidler i grundvandet." <p>Ved vandværkerne i Hals-området er der stor grundvandsdannelse og samtidig er der gjort fund af godkendte pesticider i vandværksboringer. Der er fundet glyphosat, som er et godkendt aktivstof i ukrudtsmidlet Roundup og MCPA som er et godkendt aktivstof i et ukrudtsmiddel. Aalborg Kommune ser fundet af et godkendt pesticid som en klar indikation af, at grundvandsmagasinet er sårbart over for sprøjtemidler.</p>

			<p>Planteavlsmidler i Danmark godkendes af Miljøstyrelsen, men på trods af det, findes der stadig godkendte midler i grundvandsmagasinerne over hele landet. Et eksempel her på er Glyphosat, der stammer fra Roundup, der stadig er godkendt.</p> <p>Godkendelsesordningen er en generel regulering af brugen af pesticider, og i den sammenhæng tages der ikke hensyn til de hydrologiske forhold og de påvirkninger, der sker i forbindelse med vandindvindinger. Disse hydrologiske påvirkninger afhænger dels af størrelsen af indvindingen, dels af geologien. Godkendelsesordningen betyder, at stofferne forbydes, når de er kommet i grundvandet. Godkendelsesordningen reagerer således på bagkant, og stofferne udfases/forbydes først, når de er fundet i grundvandet. Derfor kan det være nødvendigt med indsatser over for brugen af pesticider, der rækker ud over godkendelsesordningen.</p> <p>Det er Aalborg Kommunes opgave at sikre drikkevand til borgerne i kommunen både nu og på længere sigt. Indsatsplanerne skal både afhjælpe og forebygge forurening af grundvandet.</p>
		<p>De målte nitratværdier i borerne finder vi ikke skulle give anledning til, at der er behov for en indsats. Der er kun målt meget lave værdier af nitrat.</p> <p>Vi finder heller ikke, at Aalborg Kommunes beregningsmetoder omkring nitratudvaskning fra forskellige areal typer er retvisende. Der synes at være konstante overvurderinger, hvilket medfører at indsatsbehovet overvurderes. Det får en voldsom og markant betydning for os. Vi finder, at en så markant påvirkning af os som minimum bør gennemføres på et bedre vidensniveau.</p>	<p>Udvaskningen af nitrat og pesticider fra rodzonen er lang tid undervejs, før det når grundvandsmagasinet, hvorfor vandkvaliteten i borerne i dag ikke nødvendigvis afspejler den fremtidige vandkvalitet. Derfor fastlægges indsatserne i planen på baggrund af den kortlagte sårbarhed herunder de geologiske forhold, grundvandskemiske forhold, grundvandsdannelsen samt arealanvendelsen. Den aktuelle vandkvalitet i borerne er derfor kun en del af vurderingen.</p> <p>Det er vigtigt, at den fremtidige nitratudvaskning ikke udgør en risiko for grundvandsressourcen, og det skal sikres, at de benyttede værdier i beregningen af den sårbare nærzone både nu men også i fremtiden ikke overstiger det bidrag, der regnes med.</p>

6.	Agri Nord	<p>Indgreb bliver ifølge Aalborg Kommune fulgt med fuld erstatning, som var det løsningen i sig selv. Men så enkelt er det ikke.</p>	<p>I forbindelse med indgåelse af en frivillig aftale om ændret drift til beskyttelse af grundvandet er der mulighed for at aftale, hvordan jorden skal opdeles, så det bliver mest hensigtsmæssigt for den enkelte, efter den sårbare nærzone er beskyttet. Når aftalens vilkår er beskrevet, fremsendes et tilbud fra vandværket om erstatning svarende til værdinedgangen på ejendommen. Hvis erstatningen ikke kan accepteres, vil sagen blive overdraget til Aalborg Kommune med henblik på at meddele et pålæg om ændret arealanvendelse. Dette pålæg kan påklages til klagenævnet, såfremt der er uenighed om selve indgrebet, eller sagen kan indbringes for taksationskommissionen, hvis det er selve erstatningen, der er uenighed om. Herved vil erstatningen blive afgjort af en uvildig kommission.</p>
		<p>Forslaget åbner ikke op for, at der er mulighed for at finde fleksible og frivillige løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En hobbyavler, der har brug for, at kunne høste vinterfoder vil sandsynligvis skulle sælge dyr eller ejendom, da alle arealer skal have en udvaskning på under 25 mg/l. I stedet burde det være muligt med en mark med højere udvaskning og en mark med lavere udvaskning end 25 mg/l. På den måde vil der i nogle tilfælde være mulighed for at respektere det folk har bygget op og interesserer sig for. - En landmand kunne have lyst til at lave en frivillig aftale med kommunen med meget lav nitratudvaskning; skov eller vedvarende græs med lavt dyretryk. Det kunne friholde andre dele af indvindingsoplandet. Det er p.t. ikke en mulighed i forslaget, hvor den sårbare nærzone er fastlåst. - En landmand kunne lave aftale om at etablere en vedvarende græsmark for at nedsætte nitratudvaskningen, men kunne have behov for med længere mellemrum at pletsprøjte brændenælder, lysesiv eller andre ukrudtsarter, som kreaturerne ikke vil spise og derfor ødelægger værdien af arealet. <p><i>En frivillig proces bør indgå indledningsvist – også selvom arealerne ligger uden for sårbar nærzone.</i></p>	<p>Valget om en fast afgrænsning er truffet med udgangspunkt i principet om en restriktiv boringsnær beskyttelse for at opnå en hurtig effekt som samtidig berører så få lodsejere som muligt. Samtidig sikrer en boringsnær beskyttelse ligeledes, at der beskyttes områder, som med sikkerhed har stor betydning for kvaliteten af det vand, der indvindes. Med en fast afgrænsning meldes klart ud, hvem der bliver påvirket af indsatsplanens restriktioner, og hvem der ikke gør. Herved minimeres antallet af borgere, der er usikre på deres fremtid. Den faste afgrænsning sikrer desuden, at der ikke er tvivl om, hvem der vil kunne få et pålæg efter MBL § 26a om ændret arealanvendelse.</p> <p>Desuden vurderes det, at flere lodsejere i nærheden af vandværker vil have i en økonomisk usikker situation, idet banker/ realkreditforeninger ikke vil vide, om der er mulighed for drift på sigt. Dette antal minimeres, ved de klare udmeldinger.</p>
		<p>At slå sårbarhed over for nitrat og pesticider sammen i samme sårbarhedsudpegning giver ikke mening, da stofferne opfører sig vidt forskelligt.</p>	<p>Af vejledning om indsatserne fremgår følgende: <i>"Indsatsplanerne skal sikre en koordineret og helhedsorienteret beskyttelsesstrategi, så der alt efter behovet i de enkelte områder gøres</i></p>

	<p>Kortlægningen af de sprøjtemiddelfølsomme områder gælder på sandjorder, hvor indsatsområder er udpeget. Det fremgår IKKE af statens pesticidkortlægning, at der er indsatsområder i forhold til sprøjtemidler i indvindingsoplandet til disse vandværker.</p> <p>De arealer, som er relevante i forhold til en supplerende beskyttelse, der går ud over udpegningerne på bilag 3, gennem en kommunal indsatsplanlægning, er visse sandjorder, som er mere følsomme end testmarkerne i varslingsystemet.</p> <p>Generelt sikrer godkendelsesordningen for sprøjtemidler imod, at sprøjtemidler udvaskes til grundvandet.</p> <p>Det ligger fast, at skal Aalborg Kommune udstede forbud mod brug af pesticider uden for de udpegede indsatsområder, kræver det en fagligt funderet begrundelse. Dvs. der skal foreligge viden om konkrete forhold, som begrunder et behov for at gennemføre en særlig indsats. Det vil primært være viden om stor grundvandsdannelse, særlig ringe beskyttelse af grundvandet eller tidligere fund af rester af sprøjtemidler. Stor grundvandsdannelse er en risikofaktor, som kan begrunde indgreb; men der er intet i det fremlagte materiale, som viser, at grundvandsdannelsen i disse arealer er større end så mange andre steder, f.eks. i testmarkerne.</p> <p>Der er fundet pesticider i prøver af vandet. Vi opfordrer til, at kommunen ved vurdering af risiko sonder mellem de pesticider, der er fundet, men som er blevet forbudt at anvende som følge af den statslige godkendelsesordning og de som er godkendte til brug.</p> <p>Ligeledes er nogle pesticider forsvundet fra vandet igen efter en periode. Det gør sig gældende for glyphosat og muligvis flere.</p> <p>Det er et vigtigt krav, at indsatserne ikke må være mere indgribende, end målet med indsatsen tilsiger (proportionalitets-</p>	<p><i>op med alle kilder til forurening, så man ikke risikerer, at ressourcen ødelægges af f.eks. forurening fra en forurennet grund, selvom man har fået stoppet en truende nitratforurening. Det er derfor afgørende, at der tages stilling til alle forureningskilder, og ikke blot nitratforurening.”</i></p> <p>Det er Aalborg Kommunes opgave at sikre, at når der beskyttes mod en forureningskilde – fx nitrat, at det i den forbindelse ikke er fx miljøfremmede stoffer herunder pesticider, der forureniger kildepladsen.</p> <p>Udvaskningen af nitrat og pesticider fra rodzonen er lang tid undervejs, før det når grundvandsmagasinet, hvorfor vandkvaliteten i boringerne i dag ikke nødvendigvis afspejler den fremtidige vandkvalitet. Derfor fastlægges indsatserne i planen på baggrund af den kortlagte sårbarhed herunder de geologiske forhold, grundvandskemiske forhold, grundvandsdannelsen samt arealanvendelsen. Den aktuelle vandkvalitet i boringerne er derfor kun en del af vurderingen.</p> <p>Af vejledning om indsatsplaner fremgår det, at <i>”Statens udpegnings af sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder baserer sig ikke på oplysninger om grundvandsdannelse. Risikoen for forurening af grundvandet er alt andet lige større for områder med stor grundvandsdannelse. Derfor bør kommunen i sin vurdering af forureningstrusler mod grundvandet inddrage viden om stor grundvandsdannelse.”</i></p> <p>Samtidig fremgår det, at <i>”En indsatsplan vedtaget efter § 13 a kan være relevant, når der er fagligt belæg for det. Dermed menes viden om konkrete forhold, som peger på behovet for at gennemføre en særlig indsats til sikring af drikkevandsinteresserne. Det vil primært være viden om, at der inden for OSD/indvindingsoplande, som har eller kan få en grundvandstruende arealanvendelse, eksisterer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>· stor grundvandsdannelse,</i> <i>· særlig ringe naturlig beskyttelse af grundvandet, f.eks. tynde jordlag beliggende over kalken eller krystallinske bjergarter, eller</i> <i>· fund af i dag godkendte sprøjtemidler i grundvandet.”</i> <p>Ved vandværkerne i Hals-området er der stor grundvandsdannelse og samtidig er der gjort fund af godkendte pesticider i vandværksboringer. Der er fundet glyphosat, som er et godkendt aktivstof i ukrudts-</p>
--	---	---

		<p>principper).</p> <p>Vi opfordrer til, at kommunens politikere sætter sig ind i den nyeste lovgivning med tilhørende vejledning om indsatsplanlægning og selvstændigt vurderer, om det fremlagte tillæg til indsatsplanen er udtryk for en proportional reaktion overfor de berørte lodsejere.</p>	<p>midlet Roundup og MCPA som er et godkendt aktivstof i et ukrudtsmiddel. Aalborg Kommune ser fundet af et godkendt pesticid som en klar indikation af, at grundvandsmagasinet er sårbart over for sprøjtemidler.</p> <p>Planteavlsmidler i Danmark godkendes af Miljøstyrelsen, men på trods af det, findes der stadig godkendte midler i grundvandsmagasinerne over hele landet. Et eksempel her på er Glyphosat, der stammer fra Roundup, der stadig er godkendt.</p> <p>Godkendelsesordningen er en generel regulering af brugen af pesticider, og i den sammenhæng tages der ikke hensyn til de hydrologiske forhold og de påvirkninger, der sker i forbindelse med vandindvindinger. Disse hydrologiske påvirkninger afhænger dels af størrelsen af indvindingen, dels af geologien. Godkendelsesordningen betyder, at stofferne forbydes, når de er kommet i grundvandet. Godkendelsesordningen reagerer således på bagkant, og stofferne udfases/forbydes først, når de er fundet i grundvandet. Derfor kan det være nødvendigt med indsatser over for brugen af pesticider, der rækker ud over godkendelsesordningen.</p>
		<p>Indsatsplanen siger under målsætninger, at miljøfremmede stoffer incl. pesticider "begrænses mest muligt". Vi forstår ikke, hvad det betyder i praksis. Landbruget anvender i forvejen kun pesticider, hvis det er nødvendigt.</p>	<p>Målsætningen om at begrænse anvendelsen af miljøfremmede stoffer herunder pesticider mest muligt er rettet mod den kommunale sagsbehandling. Der kan være konkrete sager i kommunen, hvor det er muligt at begrænse anvendelsen af miljøfremmede stoffer herunder pesticider fx ved større anlægsarbejder og salg af kommunale arealer. Målsætningen er også indarbejdet i vandværkernes informationsindsatser i forhold til bl.a. villahaveejere.</p>
		<p>Der er tale vandtyper varierende fra reducerede til svagt reducerede (vandtype C til B) og der er ikke påvist nitrat i ret høje koncentrationer – under 7 mg/l og i de fleste borerer betydeligt herunder. Sulfatindholdet er steget fra omkring år 2000, men stadig langt fra grænseværdier. Der er tynde lerlag af varierende tykkelse, dog flere steder op til 10 meter mere eller mindre sammenhængende.</p> <p><i>Der er altså ikke tegn på nært forestående problemer med nitrat, hvor borerne er filtersat. Vi finder, at det må være muligt at undvære eller reducere indsatsen overfor kvælstof</i></p>	<p>Aalborg Kommune er ikke bekymret for at grænseværdien for sulfat overskrides. Et stigende sulfatindhold i grundvandet er en indikator på, at der er nitrat på vej ned gennem jordlagene.</p> <p>Udvaskningen af nitrat og pesticider fra rodzonen er lang tid undervejs, før det når grundvandsmagasinet, hvorfor vandkvaliteten i borerne i dag ikke nødvendigvis afspejler den fremtidige vandkvalitet. Derfor fastlægges indsatserne i planen på baggrund af den kortlagte sårbarhed herunder de geologiske forhold, grundvandskemiske forhold, grundvandsdannelsen samt arealanvendelsen. Den aktuelle vandkvalitet i borerne er derfor kun en del af vurderingen.</p>

		<p><i>betragteligt, både af denne årsag, men også af årsager, som vi vil redegøre for i det følgende.</i></p> <p>Aalborg Kommune overvurderer med de valgte beregningsmetoder nitratudvaskningen betydeligt. Derfor bliver indsatsbehovet overfor landbruget overvurderet, hvilket giver sig udslag i for store sårbare nærzoner og dermed en unødvendig gene og udgift for landbrugsproduktionen. Det vil vi give flere eksempler på kan være tilfældet nedenfor i særskilte punkter. Vi har også valgt at medtage punkter, som ikke er direkte relevante for indvindingen i OSD1469, men de er medtaget, da det er forhold i beregningsmetoderne, som bevirker en overvurdering af beskyttelsesniveauet i kommunens øvrige indsatsplaner – og de rettelser kan lige så godt laves samtidigt.</p> <p>Agri Nord sætter generelt spørgsmålstegn ved beregningsgrundlaget for sårbar nærzone, herunder at sårbar nærzone fastlægges på baggrund af for høje nitratudvaskninger fra naturområder skov samt byer. Samtidig sættes spørgsmålstegn ved, om 25-mg deklARATIONER giver en udvaskning på 25 mg nitrat/liter samt om alle marker med allerede pålagte deklARATIONER indgår i beregningen af sårbar nærzone med en udvaskning på 25 mg/liter.</p> <p>Golfbaner er, så vidt vi har forstået, i beregningerne sat til 50 mg nitrat pr. liter i nuværende drift og 25 mg/l i fremtidig drift.</p> <p>Indsatsplanen siger, at nitrat i BNBO og øvrigt indvindingsopland, "følger husdyrbekendtgørelsens minimumskrav". Den bekendtgørelse omhandler imidlertid "ydelse af præmier for husdyr". Vi ser ikke sammenhængen. Sætningen om at følge</p>	<p>Der er fastlagt en naturlig udvaskning fra naturarealer og skov på 25 mg/liter, hvilket Aalborg Kommune har vurderet er en realistisk udvaskning. Naturarealer og skov udgør en lille del af det areal, der indgår i beregningerne af de sårbare nærzoner i Hals-området.</p> <p>Nitratudvaskningen fra byområderne i beregningen af sårbar nærzone er på baggrund af erfaringer fastlagt til 50 mg/nitrat pr. liter¹. Aalborg Kommune har i de seneste år lukket flere vandværksboringer placeret i byområde, på baggrund af et nitratindhold der overskrider grænseværdien. Samtidig er der vandværker placeret i tæt by, hvor nitratindholdet nærmer sig 50 mg nitrat/liter.</p> <p>Der er ikke golfbaner i Hals-området.</p> <p>I beregningen af sårbar nærzone er det dokumenterede merudbytte ikke medtaget. Det dokumenterede merudbytte er ikke inddraget i beregningen, idet der ikke er krav om, at data omkring dokumenteret merudbytte indberettes. Der har derfor ikke været adgang til disse data, og de er derfor heller ikke medtaget i beregningen af sårbar nærzone.</p> <p>Det er op til det enkelte grundvandssamarbejde, hvordan målsætningerne i indsatsplanen gennemføres. De restriktioner vandværkerne fastlægger i deklARATIONERNE tilpasses målsætningen i indsatsplanen, således at de svarer til en udvaskning på 25 mg nitrat/liter.</p> <p>Der er taget højde for de allerede gennemførte deklARATIONER i forbindelse med optegning af sårbar nærzone, hvor disse arealer indgår med en udvaskning fra rodzonen svarende til den deklARATION, der er lagt på arealet.</p> <p>Aalborg Kommune har rettet i indsatsplanen, således at det nu fremgår, at der er tale om husdyrgødningsbekendtgørelsen. I det øvrige indsatsområde følges husdyrgødningsbekendtgørelsens minimumskrav, hvilket er et udtryk for, at i disse områder følges husdyrgød-</p>
--	--	---	---

¹ Grundvand fra skove – muligheder og problemer, Miljøministeriet Forskningscenter for Skov & Landskab, Skovbrugsserien nr. 34, 2003

	<p>en bekendtgørelses minimumskrav bør forklares, da vi er usikre på, hvad det medfører.</p>	<p>ningsbekendtgørelsen, og der vil således ikke blive stillet skærpede krav.</p>
	<p>Der sættes spørgsmålstegn ved, at der ikke er anvendt dokumenteret merudbytte i beregningen af sårbar nærzone.</p>	<p>I beregningen af sårbar nærzone er det dokumenterede merudbytte ikke medtaget. Det dokumenterede merudbytte er ikke inddraget i beregningen, idet der ikke er krav om, at data omkring dokumenteret merudbytte indberettes af landbruget. Der har derfor ikke været adgang til disse data, og de er derfor heller ikke medtaget i beregningen af sårbar nærzone.</p>
	<p>Som minimum bør det være et gennemsnitstal over 3-5 år der anvendes, hvis Aalborg Kommune ikke har mulighed for at beregne det korrekte sædskiftegennemsnit.</p>	<p>Nordjyllands Amt havde et mål om 25 mg nitrat/liter i grundvandsmagasinet. Denne målsætning har Aalborg Kommune ændret til et mål om 50 mg nitrat/liter i grundvandsmagasinet. Målsætningen medfører, at Aalborg Kommune skal være sikker på, at have en robust model for beregning af, hvilke arealer der er nødvendige at beskytte for at sikre rent drikkevand nu og i fremtiden. Hvis indsatsen gør, at vandværkerne på sigt indvinder vand med nitratindhold over 50 mg/liter, så har Aalborg Kommune ikke løst opgaven. Derfor skal modellen være robust og samtidig skal modellen kunne modstå de mange ukendte parametre, som klimaændringer (særligt nedbør), lovgivningsmæssige indgreb (ex. landbrugspakken) mv. Aalborg Kommune har vurderet, at der er anvendt realistiske værdier i forudsætningerne.</p>
	<p>Nitratudvaskning og plantesædskifte i beregningen af sårbar nærzone er marker med beregnet lav udvaskning - som vi har forstået det – erstattet med en udvaskning som minimum et planteavlssædskifte – på trods af, at de reelt har en lavere udvaskning. Det synes at være et unødvendigt forsigtighedsprincip, at antage, at alle landbrugsarealer med lav udvaskning pludselig intensiverer driften.</p>	<p>Ved beregning af sårbar nærzone erstattes en lav udvaskning ikke med planteavlsniveau.</p>
	<p>Agri Nord sætter spørgsmålstegn ved, at der ikke tages højde for nitratreduktionskapaciteten i beregningen af sårbar nærzone.</p>	<p>Nitratreduktionskapaciteten er ikke medtaget i beregningen af sårbar nærzone, men det har indgået i vurderingen, hvorvidt der er en tilstrækkelig nitratreduktionskapacitet til at sikre rent vand i fremtiden. I mange situationer er nitratreduktionskapaciteten enten begrænset/opbrugt, eller der er tydelige tegn på at nitratreduktionskapaciteten er tæt på opbrugt. Når nitratreduktionskapaciteten er opbrugt vil nitratindholdet i vandværkernes borer stige og resultere i overskridelser af grænseværdierne for nitrat i drikkevand. Grundvandskemien afslører, om der er en nitratreduktionskapacitet i jorden, men da det ikke er en uendelig kilde til nitratnedbrydning, vil det være et spørgsmål om tid, førend kapaciteten er opbrugt, og der vil være et stigende nitrat-</p>

			indhold i grundvandet.
	Vi kan forstå, at Aalborg Kommune har beregnet BNBO i indsatsplanen med 5 års strømningstid. Det sædvanlige er at anvende en strømningstid svarende til tidsperioden mellem prøveudtagninger. Det fremgår af Miljøstyrelsen vejledning på området (nr. 2 fra 2007). Vi formoder – og håber -at der bliver taget prøver oftere end hvert 5. år.		BNBO er beregnet med en transporttid på 1 år, og i henhold til Miljøstyrelsens vejledning nr. 2, 2007.
	Agri Nord mener, at Jordfordeling bør indgå som en af flere mulige metoder stillet til rådighed af vandværk eller Aalborg Kommune.		Indsatsplanen sætter rammerne for de indsatser, der skal gennemføres for at beskytte grundvandet. Det er op til vandværkerne, hvordan de vil nå i mål med gennemførelse af indsatserne. Der er på nuværende tidspunkt ikke afsat midler i kommunens budget til at gennemføre en kommunal jordfordeling i området. Vandværkerne kan vælge at bruge jordfordeling, som værktøj til gennemførelse af indsatserne i indsatsprogrammet.
	Risikovurderinger af spildevandsledninger, overløbsstationer og lignende bør afsluttes inden forhandling om dyrkningsdeklarationer og burde være gennemført inden indsatsplanen vedtages, så der ikke kommer overraskelser, der ændrer nødvendigheden af indsatserne.		Det fremgår af indsatsplanen, at der er gennemført en risikovurdering i forhold til den afskærende spildevandsledning ved Ulsted Ålebæk Vandværk, og en afbødende foranstaltning er iværksat.
	I tilfælde af at baggrunden for en deklaration bortfalder, bør deklarationen blive ophævet og driften falde tilbage til landmanden til gavn for vækst og arbejdspladser.		Såfremt der ikke længere er et behov for at fastholde deklarationen, så vil de blive afløst.
	De dyrkningsdeklarationer, der arbejdes med er så restriktive, at der er potentiale for at lave en bedre natur og biodiversitet på flere af arealerne. Vi foreslår derfor, at landmændene tilbydes naturplaner for arealerne og at kommunen tilbyder at anlægge vandhuller, hegning og afgræsning mv. for at bidrage til en højere biodiversitet og et rigere naturindhold. Ekstra udgiften for denne ekstra gevinst vil sandsynligvis være relativt lille.		Aalborg Kommune er meget positive over for ønsker om større biologisk mangfoldighed, og der er som foreslået gode muligheder for dette inden for arealer med dyrkningsdeklarationer. Aalborg Kommune kan bidrage til overordnede generelle råd og vejledning i forhold til at øge naturrigdommen, samt i visse tilfælde indgå i konkrete projekter, som øger og sikrer den offentlige adgang til arealer. Kommunen kan også henvise til de tilskudsmuligheder til naturforbedringer, der kan være i området. Det kan bl.a. oplyses, at store dele af området er udpeget til skovrejsningsområde, og der er derfor muligheder for tilskud til dette. Kommunen har desværre ikke mulighed for at lave konkrete naturplaner for landbrugsejendomme eller betale for konkrete naturforbedringer som anlæg af søer og lignende i dette område.